

J.E.F

Choums odyssee

1STE & 2DE
KO

België & Frankrijk — 2019
Duur: 39 min. — NL gesproken
Regie: Julien Bisaro

Doelgroep

1ste en 2de kleuterklas

J'E.F in de klas

J'E.F wil kinderen en jongeren filmwijs maken. We dagen je als leerkracht uit om het medium film breed in je lessenpakket te integreren. We reiken je tools aan om je leerlingen de film op een actieve, creatieve en kritische manier te laten beleven. Naast deze lesmap hebben we nog meer in huis. Je vindt het overzicht achteraan in deze map.

Lesmap

In deze lesmap zoomen we in op de productie van de film, de thematiek en de verhaallijn, maar we geven ook interessante filmtechnische duiding. De les wordt doorspekt met weetjes, vragen en methodieken.

Afspeellijst

Bij *Choums odyssee* is een [uitgebreide afspeellijst](#) beschikbaar op YouTube, met beelden van de making of, interview- en filmfragmenten. Je kan deze fragmenten inzetten als rode draad bij de filmbespreking.

Pinterest

Neem er zeker ook het [prikbord op Pinterest](#) bij. Je vindt er tal van leuke, visuele en interessante beelden en elementen die je kan koppelen aan de bespreking.

De inhoud van deze lesmap is eigendom van J'E.F en mag enkel worden overgenomen en hergebruikt mits vermelding van J'E.F.

Filmfiche

Synopsis	2
Technische kaart	2
In de pers	3
Introfilm	4

Filmproductie

Creatief duo	4
Verhaal en titel	5
Louisiana als decor	6

Inhoudelijke info

Een warm nest	7
Zorgen voor elkaar	8
Vogels in alle kleuren	9

Filmtechnische info

Dieren animeren	10
Licht- en kleurgebruik	11
Muziek en geluid	11

Bibliografie

Nog meer inspiratie nodig?

Heb je een vraag of bedenking bij deze lesmap?
Stuur een mail naar jefindeklas@jeugdfilm.be

Synopsis

Terwijl de storm raast over het moeras, komt uiltje Choum uit het ei gekropen en het wordt meteen uit het nest geblazen. Met een extra ei op de rug, trippelt Choum het moerasbos in, vastbesloten om een moeder te vinden voor hem en het ei. Zelfs als die moeder een alligator of een wasbeer blijkt te zijn.

Choum is minstens even dapper als schattig. Want de tocht die dit pluizige uilskuiken onderneemt, zit vol uitdagingen en gevaren.

Choums odyssee wordt gecombineerd met twee andere kortfilms (*Nest* en *Witte kraai*), met vogels in de hoofdrol.

Technische kaart

Een film van Julien Bisaro
België & Frankrijk, 2019, 39 minuten, Nederlands gesproken

Scenario	Claire Paoletti & Julien Bisaro
Productie	Piccolo Pictures & Bardaf! Productions
Muziek	David Reyes
Montage	Anne de Chacaton
Stemmen	Manon Van Bulck, Jack Lloyd, Jos Dom
Distributeur	J'E.F

In de pers

'Of het nu gaat om de kwaliteit van de muziek, grafische schoonheid of kracht en eenvoud van het onderwerp, „L'Odyssée de Choum“ en de twee korte films die erbij horen, zijn de moeite waard. Een modelvoorbeeld in het genre dat jong en oud zal bekoren.' Jacques-Antoine Maisonnobe, [Les Fiches du Cinéma](#)

'Deze tekenfilm (...) volgt een kleine uil op zoek naar zijn ouders. Zijn kleine avonturen doen je smelten.' Catherine Balle, [Le Parisien](#)

'Zou er iets schattigers bestaan dan een koprollend babyuiltje? De tekenfilm Choums odyssee – winnaar van de publieksprijs op Anima Filmfestival 2020 – doet alvast zijn best om ook uw (kinder) hart sneller te doen slaan.' Robin Broos, [De Morgen](#)

Introfilm

Bekijk zeker en vast [deze intro](#) voor je naar de film gaat. Dit filmpje wordt ook vertoond in de cinema of het CC waar je de film met je klas gaat bekijken.

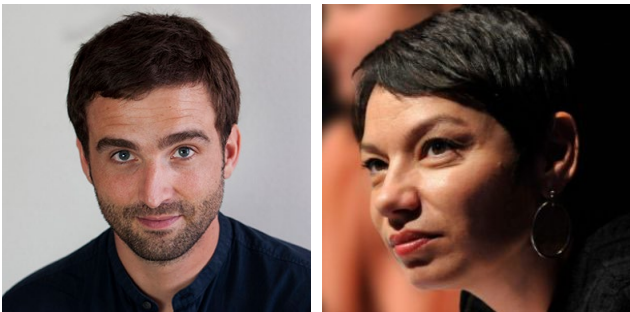

Creatief duo

Julien Bisaro, de regisseur van *Choums odyssee*, studeerde af aan La Poudrière (École du film d'animation) in Frankrijk. Hij ontwikkelde zijn vaardigheden door in de beginjaren van zijn carrière aan de slag te gaan als illustrator in animatiestudio's. Met een rugzak vol talent en ervaring begon hij zijn eigen films te maken.

Julien is met *Choums odyssee* niet aan zijn proefstuk toe. Hij regisseerde in 2014 zijn eerste animatiefilm, *Bang Bang!*, een kortfilm in zwart-wit voor volwassenen. Het ging over een vrouw die in het bos vlucht en een vreemde rode hond tegenkomt, net op de dag dat haar vader het jachtseizoen opent. Julien Bisaro won met deze kortfilm een aantal internationale prijzen. Het leverde hem bijvoorbeeld een nominatie op voor een César voor beste animatiefilm. (De nationale filmprijzen van Frankrijk heten Césars, je kan ze vergelijken met de Amerikaanse Oscars.)

l'Odyssée de Choum, de originele Franse titel van *Choums odyssee*, werd geregisseerd door Julien Bisaro in nauwe samenwerking met Claire Paoletti. Claire is schrijfster van verschillende tv-series en (kort)films, waaronder *Reis naar het noorden*. De twee regisseurs werkten reeds samen aan *Bang Bang!* en bundelden opnieuw hun artistieke krachten voor *Choums odyssee*. Met hun eigen productiehuis Picolo Pictures in Parijs konden ze *Choum* zonder enige beperking in vrijheid en met eigen creativiteit ontwikkelen.

In dit fragment vertellen Julien en Claire over het creatieproces van de film.

Zowel Julien als Claire hebben een kenmerkende animatiestijl waarbij ze weinig gebruik maken van harde lijnen of contouren en een zacht kleurenpalet gebruiken. Een stijl die je ook herkent in *Choums odyssee* en die bij velen in de smaak valt. *Choums odyssee* won in 2020 de publieksprijs voor beste kortfilm op het Anima Festival in Brussel.

Verhaal en titel

Het idee voor *Choums odyssee* ontstond uit een verhaal dat Julien had verzonnen voor een virtual-realityspel. Het ging over een baby-uil en zijn broertje Piep, dat eigenlijk nog in het ei zat. Samen moesten ze in het bos op zoek naar hun moeder. Uiteindelijk is dat VR-spel nooit gemaakt, maar zo had Julien wel al de hoofdlijnen voor *Choums odyssee* in zijn hoofd. Nadat hij er met Claire over had gebrainstormd volgden snel de plannen voor het decor, de plaats en de personages. Het schrijven en maken van *Choums odyssee* duurde in totaal een jaar. Elke seconde van de film bevat namelijk 24 tekeningen!

Vanwaar komt de titel? Het woord 'odyssee' betekent 'een lange, zware tocht'. Julien en Claire waren immers op zoek naar de beste naam voor de avontuurlijke tocht van Choum en zijn broertje Piep. Bij de naam 'Choum' hoort dan weer een leuke anekdote. Het kleine neefje van Julien sprak het woord 'clown' steeds uit als 'choum'. Julien vond dit zo leuk klinken dat hij het als naam voor zijn hoofdpersonage gebruikte.

Knutsel samen met de kinderen een sneeuwuil (met zachte, witte materialen) op dik papier of een wc-rol. Gebruik watjes, pluimen, papieren zakdoekjes, stukken stof ... Vergeet de twee grote ronde ogen niet!

 Op ons [prikbord](#) vind je verschillende foto's ter inspiratie.

 Bekijk samen met de leerlingen [dit filmpje](#) waarin je een familie sneeuwuielen ziet.w

Louisiana als decor

Choums odyssee speelt zich af in Louisiana, een kuststaat in het zuidoosten van Amerika. Dat was een bewuste keuze. Louisiana heeft een unieke vegetatie, het is een laaggelegen gebied dat gekenmerkt wordt door de vele waterachtige graslanden met en zonder bomen. Op hun tocht ontdekken Choum en Piep dan ook heel wat van deze fauna en flora.

 [Hier kan je genieten van hoe de vegetatie in Louisiana er echt uitziet.](#)

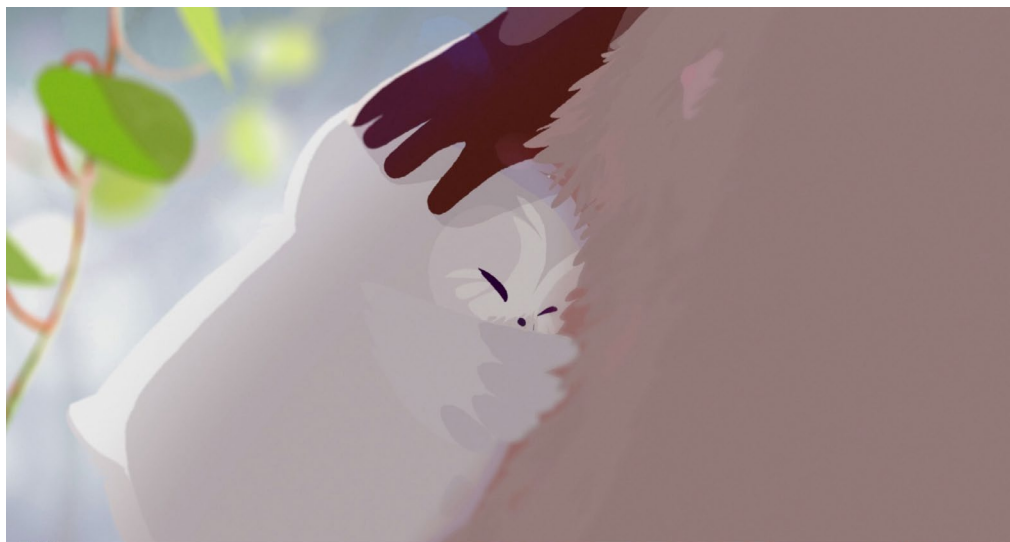
Daarnaast wordt deze streek gekenmerkt door vele stormen en orkanen, weerfenomenen die bepalend zijn voor het begin en verdere verloop van de film. Het onweer zet de wereld van Choum en Piep op zijn kop en toch gaan de dappere wezentjes tijdens deze chaos op zoek naar een moeder.

 Louisiana heeft een enorme diversiteit aan dieren. [Bekijk dit filmpje \(EN\)](#) als een leuke oplijsting.

Maar niet alle dieren in de film komen voor in Louisiana. Hier namen de makers een zekere vrijheid! Ook Choum, een sneeuwuil, leeft er normaal gesproken niet.

Neem er een wereldkaart bij. Laat de kinderen aanduiden waar zij denken dat deze dieren die in *Choums odyssee* te zien zijn: vossen, slangen, krokodillen, otters, eekhoorns, wilde zwijnen, sneeuwuielen, vleermuizen. Werk eventueel met dierenplaatjes die ze bij natuurfoto's kunnen plaatsen. Vraag aan de kinderen waarom ze denken dat die dieren in dat bepaalde land of die bepaalde streek voorkomen. Geef verdere toelichting. Sneeuwuielen vertoeven bijvoorbeeld het liefst op koude plekken. Wil je graag meer weten over de sneeuwuil? Je vindt [hier](#) meer informatie in het Nederlands.

Een warm nest

In de speelse kortfilm *Nest* bouwt de mannetjesvogel een heel kleurrijk nest om op de vrouwtjesvogels indruk te maken. Ook Choum en Piep ontdekken veel nestjes tijdens de zoektocht naar een moeder. Nesten zijn er in alle soorten en maten, net als huizen bij de mensen.

Bouw samen met de kinderen nestjes, bijvoorbeeld in een schoendoos. Denk hierbij aan verschillende (kosteloze) materialen om het nest te bouwen, bijvoorbeeld veters, papieren rietjes, gekleurd papier in alle vormen (reepjes, rondjes, driehoeken ...), stro, gras of bloemen. De leerlingen kunnen misschien hun nest laten vullen met foto's van hun gezin.

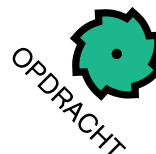
Op een bepaald moment moet Choum op zoek naar zijn broertje en kijkt hij in een nest met eitjes. Hij ziet allerlei schaduwen en vindt Piep terug tussen de krokodillenbaby's.

 [Herbekijk dit fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen

- # Wat gebeurt er?
- # Wat ziet Choum in de eieren?
- # Is het dag of nacht?
- # De zon schijnt niet, maar wat geeft er dan wel licht?

Teken een groot ei op een wit doek. Span het doek op en zet er een lichtbron achter (bijvoorbeeld een lamp). Maak het donker in de klas alsof het nacht is. Één kind of meerdere kinderen gaan achter het doek staan en nemen binnen de contouren van het ei een pose aan. De andere leerlingen zien dan de schaduwen van hun klasgenoten in het ei. Maak foto's van dit schaduwspel en laat de leerlingen achteraf raden wie op welke foto staat.

Maak een schaduwtheater. Knip de figuren van [de personages uit de film](#), plak ze op een satéstokje en gebruik ze als schaduwpoppen. Bedenk een simpele situatie, scène of emotie die de leerlingen moeten uitbeelden.

Zorgen voor elkaar

Choum is samen met zijn broer-in-het-eitje op zoek naar een gezin, maar niet alle dierenfamilies staan hiervoor open.

 [Herbekijk het fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen

- # Hoe voelt Choum zich als alle diertjes weglopen?
- # Waarom voelt hij zich verdrietig?
- # Hoe helpen jullie elkaar?
- # Zorgen jullie voor elkaar?

Choum en Piep krijgen die kruipende wormen maar niet in hun snavel. Gelukkig is er een dier dat hen komt helpen. Al snel worden ze opgenomen in het wasbeergezin. Een gemengde familie, net zoals het gezin in de film!

 [Herbekijk het fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen

- # Zijn Choum en Piep blij als ze het wasbeergezin tegenkomen?
- # Als dieren geen ouders meer hebben, gebeurt het dan ook in het echt dat iemand voor ze zorgt?
- # Hoe zit dat bij mensen? (adoptie- of pleegouders)
- # Welke soorten mama's en papa's bestaan er nog? (stiefmama, pluspapa, enz.)

Vogels in alle kleuren

Geen enkele vogel is dezelfde. We zien veel verschillen tussen de vogels die de hoofdrol spelen in *Choums odysse*, *Nest* en *Witte kraai*.

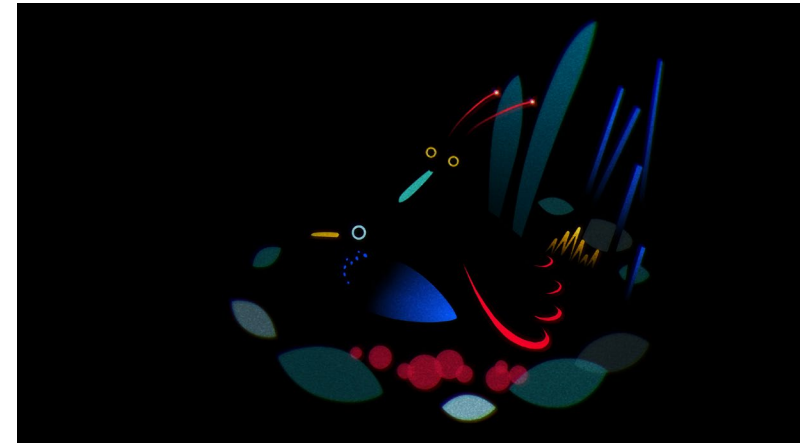
 Start een gesprek vanuit [dit fragment](#) van *Witte kraai*.

GESPREK

Vragen voor de leerlingen

- # Wat gebeurt er hier?
- # Waarom lachen de zwarte kraaien?
- # Hoe voelt de witte kraai zich? Hoe zie je dit?
- # Voel jij je soms wel eens uitgelachen?
- # Wat doen de ouders van de witte kraai?
- # Wat doe jij als je ziet dat een vriendje of vriendinnetje wordt uitgelachen?

In *Nest* creëert de illustrator vogels aan de hand van een paar felgekleurde vormen (ogen, snavel, poten).

OPDRACHT

Laat de kinderen een wit blad volledig met felle wasco's inkleuren, ga er daarna met zwarte verf over (tip: dit werkt goed als je de verf mengt met een scheutje afwasmiddel). Laat dit drogen. De kinderen kunnen dan zelf hun kleurrijke vogel (of ander dier) uitkrassen met een satéstokje.

Dieren animeren

De makers van *Choums Odysee* illustreerden de film met 2D-design en grafische tekeningen. Ze bekeken hiervoor veel foto's en documentaires van echte dieren, waarop ze zich dan baseerden bij het illustreren van de animatiedieren.

- ▶ In [het volgend fragment](#) (0:41 - 1:30) kan je goed zien dat het creatief team de animaties gebaseerd heeft op real-life-dierenfilmpjes of foto's.

De ontwerpers Julien en Claire kozen bewust voor dieren die in het echte leven heel expressief zijn in hun bewegingen en uitdrukkingen zodat dialoog overbodig werd en de dieren in *Choums Odysee* een verhaal zonder woorden konden vertellen. Het tempo van de film is ook bewust traag zodat jonge kinderen tijd krijgen om zich in te leven en te identificeren met (de gevoelens van) de personages.

- ▶ Wist je dat de bewegingen van Choum gebaseerd zijn op de bewegingen van een pinguïn? Je kan het samen met de kinderen ontdekken in [dit fragment](#) (2:05 - 2:23).

Probeer met de leerlingen de [My Talking Pet](#) uit. Dit is een app waarmee je foto's van dieren kan animeren en ze kan laten praten via jouw stem.

Licht- en kleurgebruik

Als je goed kijkt naar de tekeningen in *Choums odyssee*, zie je dat de illustratoren geen harde lijnen of contouren gebruiken om de personages te definiëren. In plaats daarvan passen ze onder andere lichttechnieken toe. Het soort lichtinval bepaalt dus de contouren en bewegingen van de dieren en mensen. Dit is een speciale techniek die Julien al eerder gebruikte in *Bang Bang!*.

 In [dit filmpje](#) zie je de animatoren aan het werk.

Naast de zachte contouren zien we in *Choums odyssee* een heel zacht kleurenpalet. Julien en Claire wilden zo dicht mogelijk bij natuurlijke kleuren blijven en kozen daarom bewust voor veel groene en blauwe tinten. In het bos zien we een brede variatie aan groene en warme bruine kleuren, maar tijdens de storm krijgen we koude, blauwe kleuren te zien.

Schilder of kleur samen met de klas in de zachte kleuren van *Choums odyssee* (wit, lichtbruin, lichtgroen, verschillende soorten blauw, etc.) een personage of beeld uit de film. Je vindt [hier](#) leuke kleurplaten. Liever digitaal? De [Kids Painting app](#) is leuk voor kinderen om digitaal te tekenen en met kleuren te experimenteren!

Muziek en geluid

De vrolijke muziek bij *Choums odyssee* is gecomponeerd door de Belg David Reyes, een specialist in filmcomposities. Zijn orkest bestaat uit een twintigtal mensen onder wie ook zijn eigen zus, Eliane Reyes. Julien en Claire kozen voor David als componist omdat ze zijn muziek heel zacht, licht en dynamisch vonden. Dat past volgens hen perfect bij het karakter van Choum.

Julien en Claire wilden voor het jonge publiek beelden maken die het verhaal vertellen zonder eng te worden. Aangezien er geen dialoog is tussen de dieren, maar de tocht van Choum soms wel spannend wordt, zorgt de muziek soms voor spanning.

- ▶ In dit fragment kan je goed horen hoe de muziek dit spannende moment ondersteunt. Tip: laat de kinderen hun ogen sluiten en enkel luisteren naar het fragment.

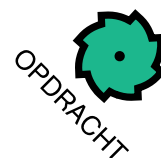
Vragen aan de leerlingen

- # Hoe klonk de muziek? Vrolijk, verdrietig, spannend?
- # Welk fragment uit de film was dit, denk je? Waarom?
- # Hoe klinkt de muziek als de krokodil Choum en het ei achtervolgt?
- # Hoe klinkt de muziek als Choum en het ei ontsnappen?

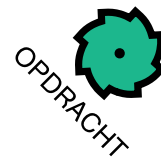
Voor de dierengeluiden in de film ging foley artiest Gurwal Coïc-Gallas aan de slag. Een foley artiest is iemand die verschillende geluiden maakt en opneemt in functie van de film. Dat kan een krakende deur zijn, voetstappen in de sneeuw of dierengeluiden zoals in *Choums odyssee*. De geluiden die Choum en Piep maken bestaan uit twee à drie lettergrepen, bijvoorbeeld 'kie-aa'. Het is een heel minutieus werkje, waarbij elk woord is aangepast aan de emotie die Choum of Piep op dat moment beleven. De kreten van de twee sneeuwluilen moesten dan ook nog verschillend van elkaar zijn aangezien het hier om twee verschillende personages gaat. Straf werk van Gurwal!

De andere geluiden in het bos zijn gebaseerd op echte geluiden die in deze vegetatie in Louisiana voorkomen. In sommige scènes verlaat Gurwal de realiteit en zorgt hij er eerder voor dat de muziek en de bosgeluiden bij elkaar passen en zo een poëtisch en muzikaal geheel vormen.

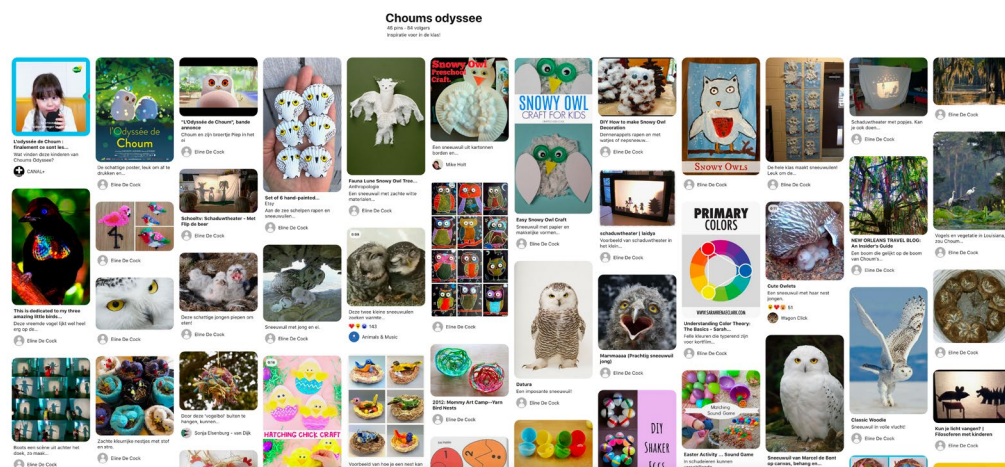
De man in dit filmpje kan wel 30 dierengeluiden nadoen! Hoeveel dierengeluiden kunnen de kinderen maken? Kunnen ze alle dieren van *Choums odyssee* nabootsen? Kies bij uitbreiding een fragment uit de afspeellijst en zet het geluid uit. Laat de kinderen zelf de geluiden maken bij de beelden (met of zonder materiaal). Zo zijn zij ook even foley artiesten!

Probeer met de leerlingen de Bubl Draw app uit waarmee je geluid kan maken met vormen en kleuren.

Laat je ook inspireren door het visuele **Pinterest prikbord** van *Choums odyssee*. Je vindt er knutselideeën, beelden van sneeuwuilen en Louisiana, voorbeelden van een schaduwtheater, krastekeningen en nog veel meer.

Unifrance. (z.d.). *Bang Bang!*. Geraadpleegd op 13 maart 2020 van <https://en.unifrance.org/movie/38334/bang-bang>

Hu_sh. (2020). *Julien Bisaro*. Geraadpleegd op 14 maart van <https://www.hush-london.com/julien-bisaro>

Piccolo pictures. (z.d.). *Piccolo pictures*. Geraadpleegd op 14 maart van <http://www.picolopictures.com/>

Les films du preau. (2020). *L'Odyssée du Choums*. Geraadpleegd op 16 maart van <http://www.lesfilmsdupreau.com/prog.php?code=odc>

Catsuka. (2020, 29 januari). *L'Odyssée de Choum - Making of #1 : Écriture et Intentions*. Geraadpleegd op 16 maart van <https://www.youtube.com/watch?v=56oZxIDyBIY>

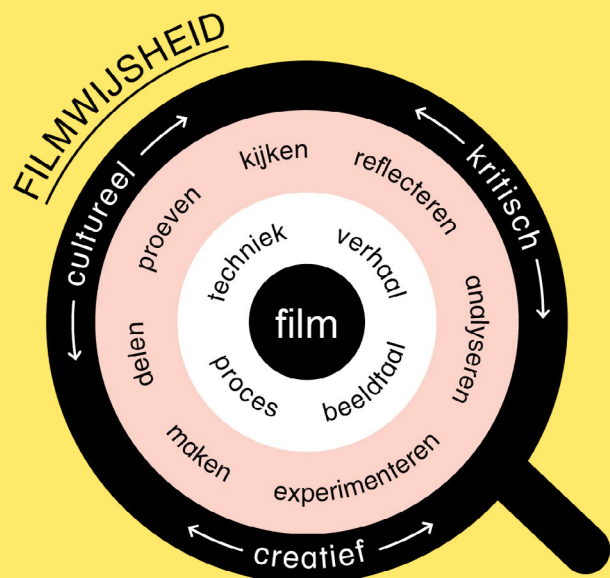
Catsuka. (2020, 29 januari). *L'Odyssée de Choum - Making of #2 : Conception graphique*. Geraadpleegd op 16 maart van <https://www.youtube.com/watch?v=F1390fclZhg>

Catsuka. (2020, 29 januari). *L'Odyssée de Choum - Making of #5 : Univers sonore*. Geraadpleegd op 16 maart van <https://www.youtube.com/watch?v=3A-7quxJa4s>

Het model filmwijsheid

Ons **model filmwijsheid** gaat dieper in op de creatieve, culturele en kritische doelstellingen die je kan stimuleren met audiovisuele media.

We ontwikkelden een eigen **methodiek** die zich focust op het leerproces en vertrekt vanuit de authentieke leeromgeving van de deelnemer en maker. De actieve betrokkenheid van de deelnemers en het plezier tijdens dit proces zijn voor ons cruciaal.

Op zoek naar inspiratie?

Filmwijze waaier

In onze **Filmwijze waaier** vind je verschillende opdrachten om je te verdiepen in alle aspecten van filmwijsheid. Zo willen we leerlingen aanmoedigen om via film hun vaardigheden te blijven ontwikkelen.

J'E.F makers

J'E.F inspireert en stimuleert kinderen en jongeren die zelf films willen maken en experimenteren met audiovisuele media. Op JEFmakers.be vind je allerlei handige tutorials, websites en apps om met film aan de slag te gaan.

Facebookgroep voor leerkrachten

Zit je met een filmwijze vraag? Stel ze in onze [Facebookgroep van 'J'E.F in de klas'](#). Onze community helpt je verder. Of heb je zelf een tip? We kijken er alvast naar uit.

Vorming of nascholing rond film

In onze vormingen delen we graag onze jarenlange expertise. Op een actieve manier leggen we onze inzichten voor aan leerkrachten en begeleiders. Je vindt ons aanbod op [onze website](#).